

CATALUNYA

REVISTA SETMANAL

Montaner, núm. 22. ♦ Número solt, 25 cts; -l'any 10 ptes.; trim. 3 ptes. - Estranger, 15 ptes. l'any.

Any VIII

Barcelona 26 Desembre de 1914

Núm. 373

L'IDEAL

SUMARI

L'ideal.

**Introducción a la Filosofía del
Hombre que trabaja y que juega**

Antología filosófica de Eugenio d'Ors.

Dos imperialismes, per JOSEP LLEONART.

**Histories extraordinaries d'Edgar
A. Poe.-William Wilson-C. R. B**
traducció.

OBRA NOVA

Primer llibre de Poemes

— DE —

Josep M.ª de Sagarra

Dipòsit: Llibreria d'Alvar Verdaguer

Rambla del Centre, 5

Gloria de l'empolistrat President del Consell de Ministres, senyor de tota una hisenda vana com els pessebres forjats amb papers i cartrons. Gloria i joia del resplendent Sr. Dato, ell qui pot ja contemplar amb íntima i profunda satisfacció l'espectacle placèvol de l'encontrada quieta i pròxima a un floriment prometedor. Després d'una treballada tant plena de fadics, deu ésser d'un goig inefable el poder reposar en la quietut daurada de les cambres on la bonança propicia s'escola per totes les més subtils vinzes de la còrpora lassa i cobejosa del repòs.

El Sr. Dato deu beneir ara els venturosos dies de la seva existencia plàcida. La fi corona l'obra, diu el vell adagi; i amb raó: la corona d'una beatitut que només pot copçar-la en tota sa magnitud aquell qui s'endugué la tasca de construir-la. Ara el Sr. Dato es troba en el coronament d'aquella obra colossal, qui per nom és apel·lada, aprovació de pressuposts.

I aqueix és l'ideal. No pot negar-se que per conseguir-lo val la pena d'esmerçar-hi tota la magna potencialitat d'una vida enriçada de continúes agitacions, amb tot l'acompanyament de la multitud compacta i adicta, que mena el mateix afany idealistic. Per arribar a l'aprovació dels pressuposts deu valer la pena que s'hi consagri i s'hi sacrifiqui gairebé en holocauste tot un senyor Dato; amb la suprema plana dels seus companys de gabinet i, encara, l'inclita majoria amb tot el braó, qui ara, com manta vegada, li és regonegut amb tota sinceritat.

A Ell, doncs, i els altres ja tenen la gloria de l'ideal assolit, per la ventura i la felicitat de l'hisenda de paper. Més, bon goig que'ls faci tota aquella gloria inaudita, que nosaltres no voldríem compartir-la amb l'esperit mesquí llur.

Desoïnt el clam freqüent de la correntia de la realitat qui salta per uns viaranys espadats cap a l'abim; desoïnt-lo, perquè són incapaços de sentir-lo, amb la sordera la més espaventable per tal com tenen orelles i no ouen, —fiten la vista, inquieta de febre de mort, en la sola vanitat d'uns fingiments, com són uns pressuposts de pura mecànica, sense atendre a la magna importancia d'altres punts capitalissims de vida.

Nosaltres no voldríem compartir mai la gloria i la satisfacció per l'acompliment d'una tasca tant misèrrima i orba d'espiritualitat. Aquestes hores, els qui pretenen ser governants del poble són confortats d'haver complert la llur sagrada missió. Però quan un establiment qualsia prodiga la vacuitat en tant gran desmesura, quan un règim traspua de tanta insubstancialitat, allavors el seu ideal no és més que un engany; no viuen entre vius, sinó que pasturen errants entre'ls herbeis decoratius dels cementiris; i allavors la seva fi és pròxima.

Nosaltres més volem la gloria de l'oprobri eixit d'aquells qui no poden fer altra cosa que entrebancar la via de l'afirmació de vida contra la rutina d'aquella existencia qui, si no acaba de morir, és per inercia i la consuetudinaria progressió de la seva inutilitat. Els nostres representants, i en ells tots nosaltres, el nostre poble, la nostra ànima, Catalunya sencera, tots hem estat guardats amb ullada torva i fins rancuniosa. L'ideal d'ells i el nostre són incompatibles, és clar, com mort i vida es repel·leixen. Però nosaltres seguim sempre forts en la mateixa fortitut, i cada dia major, per més sabuda; seguim totes hores formant l'irreductibilitat de l'ideal viu i expandidor. No us espanteu, que la vida damunt la mort serà vencedora.

B.

Introducción a la Filosofía

del hombre que trabaja y que juega

Antología filosófica de Eugenio d'Ors

Los ensayos de la Filosofía del Hombre que Trabaja y que Juega nos ponen en presencia de un grupo de espíritus en donde vibran de un modo muy particular los temas de la filosofía contemporánea. En la conciencia actual, hay algo de indecisión, de inquietud, claramente manifiesta por las quebraduras, cada día más graves, del clásico edificio idealista construido por el Renacimiento. La filosofía aspira a nuevas formas que varíen totalmente de arquitectura. Este grupo siente hondamente ese anhelo y aquellas inquietudes. Hubiera podido perseguirlas con ánimo sarcástico y cultivarlas, ayudando al total derrumbamiento de la vieja casa. Prefiere sin embargo mirarlas en conjunto y tratar de salvarlas en un ensayo de sistema. Un espíritu de clásicas armonías mediterráneas, que anhela la perfecta penetración de las partes, ha de sentirse disgustado en medio del tumultuoso océano de la filosofía contemporánea. Querrá recogerse una vez y darse cuenta. Aspirará a encontrar, en las capas más profundas, un punto firme en donde puedan hallar su síntesis, principios tan opuestos y diversos. Abominará del eclecticismo vulgar que acopla en mosaicos irracionales las más contradictorias afirmaciones. Pero admirará el pluralismo jerárquico de un Leibnitz y buscará un sistema, cuyo punto de partida sea tan elevado y tan amplio, que en él quepan multitud de posiciones diferentes.

En la quiebra—al parecer definitiva—del positivismo, hallamos una de esas heridas mortales que padece el pensamiento de ayer. El positivismo se mueve dentro de una grave contradicción entre su orientación hacia el conocimiento científico exacto y su predilección por el empleo de métodos biológicos para resolver los problemas tradicionales de la filosofía. Nació el positivismo de exigencias lógicas, objetivas, exactas. Quiso afirmar de un modo definitivo el perenne postulado del idealismo: la identidad del ser y del pensar—del pensar científico. Se negó a admitir que fuera de la ciencia hubiese algo que pudiera escapar a priori a las determinaciones del intelecto. Para él, ciencia y realidad son conceptos que se superponen exactamente.

El valor del conocimiento científico es absoluto, entendiéndose por esto que todo

aquello que se presente a nuestra consideración como ajeno desde luego a la aprehensión y comprensión intelectual, debe ser reputado como una elaboración fantástica que carece de realidad.

Y partiendo de este postulado tradicional del idealismo, pensó el positivismo dominar los eternos problemas de la filosofía, aplicándoles los métodos de una ciencia, la biología. Así creyó que iba a concluir definitiva y perfectamente la obra del Renacimiento. Pero he aquí que de ese biologismo nace ahora una retroacción que destruye el postulado idealista. En efecto, considérase la ciencia como producida, condicionada por una ley biológica universal, la ley del menor esfuerzo, de donde sale una concepción económica—biológicamente—del conocimiento. Pero si ello es así, el valor de la ciencia se resuelve todo él en la satisfacción de las necesidades prácticas que la originaron. La ciencia valdrá, pues, no en absoluto, como una realidad, sino relativamente al éxito que proporcione a la acción, a la vida, a las exigencias prácticas de donde ha nacido. ¿Puede, entonces, afirmarse que el ser de la ciencia sea la realidad misma y toda la realidad? ¿No tendremos más bien que pensar ahora que el conocimiento, originado en necesidades prácticas, lejos de expresar lo real tal como es, forja una realidad propicia para nosotros y por ende una realidad falsa o al menos incompletamente verdadera? No habrá más remedio que aceptar esta consecuencia, si adoptamos la teoría biológica del conocimiento. Ved ahora: el positivismo, que comienza dando a la

ciencia el sumo valor, pasa por la biología y acaba minando su propio punto de partida. La filosofía pragmática contemporánea es, en el fondo, la contradicción del positivismo, su origen.

Una primera tendencia que encontramos en los escritos filosóficos de Eugenio d'Ors, es la de resolver las dificultades internas que acabamos de apuntar. Para ello esboza una doctrina de la ciencia, amplia, comprensiva, que contenga dentro de sí la acción, dando así cabida a las exigencias del trabajo, y que satisfaga también al mismo tiempo el desinterés de la verdad objetiva. La segunda tendencia es la de construir sobre la base anterior un ensayo sistemático de explicación general, de metafísica, en una palabra. Trataré de resumir una y otra y luego me atreveré a adelantar algunas consideraciones personales.

Basta un breve ojeo de los trabajos de Eugenio d'Ors para advertir que su concepto de la Lógica y de la Epistemología pertenece enteramente a la dirección biológica. Uno de sus folletos más interesantes se denomina: *La fórmula biológica de la lógica*. En una comunicación al Congreso de Filosofía de Heidelberg, dice que «lo que se ha llamado la corriente biológica en la teoría del conocimiento, no es ya una corriente, es una definitiva adquisición». Mas este biologismo de d'Ors no consiente suprimir ni escamotear problemas, no quiere soluciones rectilíneas excluidoras de toda variedad, incapaces de dar cuenta de la riqueza de matices del conocimiento. Y precisamente por este deseo de no dejar nada inexplicado, trata de presentarse bien claramente todos los aspectos del problema. Así, por ejemplo, la concepción económica de la ciencia, según la cual ésta nace de las exigencias prácticas, parecele con razón incompleta y considerablemente estrecha. No tiene en cuenta esa teoría que en la ciencia hay

Fábrica Barcelonesa de Cel·luloide, Goma i Apòsits

CENTRAL:
Fontanella, 20

FABRICA: Font ho

Jogueteria, Tocador i objectes de cel·luloide ■
de goma. ■ Cotons, glasses, benes i

Enviem catàlegs als compradors

TUSELL GERMAN

algo más que la simple resolución de casos prácticos presentados por la vida en su curso; prescinde esa explicación del elemento quizá más importante en el conocimiento, su generalidad, ese carácter que le hace valer infinitamente por encima del o de los limitados casos particulares. Al lado, pues, de la necesidad práctica, habrá que admitir también una actividad prácticamente superflua, de lujo, una actividad que se extiende a fenómenos por ahora inútiles y establece leyes generales, cuyo alcance es muchísimo mayor que el momentáneo. Esta actividad puede calificarse, pues, de juego. La raíz del conocimiento es así doble: por una parte la necesidad práctica, el trabajo; por otra parte esa actividad superflua, injustificada, estética, que nos hace pensar por pensar, con una voluptuosidad característica en el pensar mismo: el juego.

Pero es necesario estrechar más aún esta teoría de la lógica. El trabajo sobre la fórmula biológica de la lógica lo lleva a cabo. La cuestión ahora se coloca en otro terreno. La teoría económica de Mach no explicaba nada, en realidad, puesto que para fundamentar las normas lógicas hacía uso de una noción también normativa, la economía. La explicación de Avenarius es más propicia a ulteriores mejoras. Ella es bien conocida. Parte del dualismo entre el sujeto y el medio, entre el individuo y las excitaciones que le acosan. Cuando entre la energía del sujeto y las excitaciones exteriores hay un desequilibrio, por exceso de estas últimas, hay entonces un problema. Cuando el equilibrio se restablece, el problema está resuelto. Cuando hay desequilibrio en favor del sujeto, es que las energías de éste son superabundantes y exceden a lo necesario para resolver el problema. En esta teoría introduce ahora E. d'Ors la noción biológica de un equilibrio inestable, que caracteriza todo ser vivo y particularmente las células nerviosas, y entre éstas más aún las células cuya indeterminación funcional se traduce en fenómenos de conciencia. En estas condiciones tendría el sujeto—el ser vivo—una incapacidad fundamental de resistir a las excitaciones del medio, es decir, el desequilibrio sería definitivo, si el sujeto no pudiera asimilarse una parte de

las excitaciones tóxicas del medio y convertirlas en una defensa específica contra ellas. Esta asimilación se hace y el sujeto adquiere, mediante esa su actividad anti-tóxica, una inmunidad relativa contra las excitaciones del medio y hasta un exceso de inmunidad. Si ahora queremos denominar con exactitud todas estas operaciones, tendremos que decir que la razón es la actividad antitóxica que convierte en defensas las excitaciones exteriores. Estas, a su vez, las asimila al sujeto convirtiéndolas en *conceptos*. Ahora bien: la bioquímica llama diástasis a la actividad que asimila productos. Podremos, pues, decir, que la razón es una *diástasis*. Por otra parte, inmunidad es el resultado de esa asimilación realizada por la diástasis. Podremos, pues, decir que la lógica es una *inmunidad*.

Una aplicación ejemplar de esta teoría

MANUEL G. MORENTE

COMIAT

CATALUNYA sospèn la seva publicació per alguns mesos. La seva Redacció, que serà augmentada, treballarà aquest temps de silenci en obra fecunda de reorganització de la nostra vida periodística.

Dos imperialismes (1)

Hi ha en la guerra d'ara una nova amenaça a la forma nacionalista, potser més grossa que en les anteriors escomeses dels darrers segles.

Volent sistematitzar-ho sobre el mapa en resultaria que d'ella se'n pot esperar una victòria de l'esperit de conquesta i dominació: Imperialisme; o una victòria dels pobles que poden esperar com a guany de la guerra el recobriment de troços de la seva nacionalitat que havien perdut, o l'impedir noves preses damunt d'ella: Nacionalisme.

Ara mateix tinc al davant una revista nort-americana amb mapes (Munsey—novembre). D'Anglaterra no en du el mapa, però que la intenció britànica

(1) v. com a complement l'article CRISI en el núm. de CATALUNYA del 12 de desembre.

no és imperialista no en discutirà ningú. Sota el mapa d'Alemanya atribueix a la raça germànica en la invasió actual les següents mires: anejió de Bèlgica, Holanda i el troç que li manca de Dinamarca a fi de tenir el control dels mars del Nort i Bàltic; una preponderancia austro-germànica a Servia, Montenegro, Albània i Tràcia per tenir desbroçat el país cap als tresors de l'Àsia Menor: Imperialisme, doncs.

De l'altra banda: França aspiraria al recobriment de l'Alsàcia i la Lorena.

Rússia tiraria, per una part a reconstruir-se una major Polònia autònoma, reconquerint el que d'ella és avui sota el domeny d'Alemanya i Àustria; per l'altra part freturaria obrir-se una llenca a través de Rumania, Bulgària i una

ROYAL

◆ Cada tarda Tè-concert ◆ Souper-concert a la sortida dels teatres ◆

RESTAURANT * Menú des de 5 pessetes

Rambla dels Estudis, núm. 8

El Saló més elegant de Barcelona per banquetes i lunchs

punta de Turquia per fer cap a Constantinopla, i sobre aquest nou territori tenir-hi al menys una preponderant influència. Veus-aquí una mira creuada de Nacionalisme i Imperialisme.

Bulgaria i Rumania aspirarien com a guany d'aquesta guerra a recobrar territoris, avui dominats del rus i l'austriac i que abans foren rumans i bulgars per possessió o per predominància racial: Finalitat, bé es pot dir nacionalista.

Italia (sempre sobre el mapa) aspiraria a recobrar d'Austria la llengua, gairebé sencera de parla llatina, que li arrodoniria el territori coster de l'Adriàtic: Solució nacionalista també.

L'aspiració de Dinamarca fóra recobrar el troç que actualment és d'Alemanya.

Suecia aspiraria al recobriment del territori de Finlàndia que era seu fins a l'any 1809, avui sota el domini de Rússia: Aspiració nacionalista, així com l'anterior.

Numericament, doncs, es veu predominar sobre aquests mapes l'aspiració nacionalista, però el geni d'aquesta guerra és l'Imperialisme, perquè el mòbil de expansió que la mou presuposa una conquesta, i no una reconquesta o un pur ideal de conservació; perquè la nació que segons tota aparença vol que duri la guerra és amb una mira final de invasió que vol fer-la durar i no pas duta d'una intenció de recobriment o conservació; i finalment, perquè cal preveure que fins els pobles que, sobre el mapa, resulten mantenint una aspiració nacionalista, el dia que pels atzars de la guerra es trobessin haver traspasat fronteres, no es refusarien pas per integritat nacionalista el goig guerrer de la conquesta.

En l'article que en la nota senyalem, ens dolíem, que aquesta crisi que amenaça la forma nacionalista a l'embat dels accidents del món del *per força*, aquí entre nosaltres semblava haver guanyat alguns poetes, els esperits lliures per essència, i que ara, des que la guerra és engegada, diríem que festeja-

ven al sò del món del *per força* la idea d'una raça, cada ú la preferida, dominant sobre les restants d'Europa, i gairebé desitjaven mirar aquesta Europa sota una inundació britànica o germànica.

Però avui venç sobre la meua sospita la claror d'una atmòsfera més elevada. I penso: no; aquests poetes no festegen cap hegemonia per política, ni tant sols tenen memòria del fet de la guerra quan esclaten en una tonada d'Imperialisme.

No és que s'hagin sortit del seu món de llibertat, sinó que l'aire espiritual del qual respirem i ens en vestim de resplendors, té una tant meravellosa sensibilitat, que tot esdeveniment bategant en l'espai gran hi pren desseguida i s'hi retrata transformat en un miratge d'alta i voladora essència platònica. I ara torna a esdevenir això, que aquest aire espiritual vibra i resplendeix d'un miratge nou, i es fa en nosaltres un d'aquests nostres eixamplaments de pit anhelants cap a una abraçada cordial: Iberisme, Nacionalisme, Futurisme, Mediterranisme: i avui una veu més i altra vegada els braços obrint-se amb delit d'abraçada, enmig de l'espai que no se'n veu el terme: Imperialisme.

No, no hi ha temença d'abdicació de la vostra llibertat, germans poetes, en

el vostre darrer accés d'enamorament; jo m'errava. La vostra paraula sona més enllà dels accidents de la política i de la guerra. És que ço que en el món jussà del *per força* és accident, pren entre nosaltres en idea alada, i altre cop revé per sobre de cap amargor la festa victoriosa.

Es que la idea de llibertat circumscrita dins del nostre sentiment de raça va pels aires en un pur accés espiritual, en un pur miratge de simpatia humana. És un miratge nou.

Potser el miratge es fondrà aviat en aquest aire espiritual nostre tant sensible, i pel mateix motiu potser mudable. Però, anc que així fos, ja en vindran d'altres, perquè la llum perdura.

Així girava el meu desig, i tant fortament, que el vull creure veritat; i ara veig com si aquell jalerta! que llençava en un anterior article s'anés fonent. Perquè jo mateix no puc negar aquest aire espiritual que ens té adins seu, on qualsevol decandiment o sospita pugnen per resoldre's en revifament i confiança en el sí sempre renovant-se d'una idealitat lluminosa i plena de llibertat.

JOSEP LLEONART

El millor Cafè és el torrefacte de **La estrella**.—Carme (Davant de Betlem).

Histories extraordinàries d'Edgar A. Poe

William Wilson

(Acabament)

Ja havia passat dos anys d'aquesta joiosa manera, quan arribà a l'universitat un jove noble *parvenu*, Glendinning—ric, deia la brama, com Herodes Atic—i al qual la seva riquesa li havia costat poca pena d'adquirir. Aviat vaig trobar-lo de intel·ligència feble, i, naturalment, el vaig marcar com una víctima avinent del meu enginy. Vaig invi-

tar-lo amb freqüència a jugar, procurant, amb l'astúcia usual del jugador, deixar-li guanyar considerables sumes, per més eficaçment embolicar-lo dins els meus filats. A la fi, els meus plans essent madurs, vaig encontrar-me amb ell (amb la intenció decidida, que aquest encontre fos final i decisiu), a casa d'un company nostre (Mr. Preston), igual-

ment amic de tots dos, però que, per fer-li justícia, no tenia la més remota sospita del meu disseny. Per donar a tot això una color millor, jo havia procurat reunir una societat de vuit o deu persones, amb sol·licita cura, que l'introducció de les cartes semblés accidental, i fos originada a proposta precisament de l'incaut que yo sotjava. Per ser breu en un tema tant vil, no vaig ometre cap de les baixes finors tant acostumades en semblants ocasions, que és cosa de meravellar-se com hi ha ningú tant taboll per caure-hi de víctima.

Haviem perllongat la nostra sessió molt avant de la nit, i a la fi vaig realitzar la maniobra que Glendinning quedés d'únic adversari meu. El jòc, a més, era l'*écarté*, el meu jòc favorit. La resta de la companyia, interessats per les grans proporcions del nostre jòc, havien abandonat les cartes llurs i feien d'espectadors drets a l'entorn de nosaltres. El nostre *parvenu*, que els meus artificis havien empès a beure pregonament durant la primera part de la vetlla, ara barrejava, donava o jugava d'una manera estranyament nerviosa, en la qual la seva ubriaguesa, jo pensava, podia tenir part, però no ho feia tot. En molt poc temps havia esdevingut el meu deutor per una forta suma, quan, havent pres una llarga gorjada de oportó, va fert tot-just el que jo havia fredament previst—proposà de doblar la nostra joguesca, ja força extravagant. Amb una ben fingida mostra de resistència, i no fins després que el meu refús reiterat l'arrocegà a paraules agres que donaren al meu consentiment la color d'un *punt*, a la fi vaig avenir-m'hi. El resultat, naturalment, no va fer sinó provar com la presa era completament entortolligada dins les meves rets; en menys d'una hora havia quadruplicat el seu deute. Feia alguna estona que la seva fesomia havia perdut el tint florit que li prestava el vi, però ara vaig reparar amb esbalaïment, que s'havia tornat en una palidesa verdaderament terrible. Dic amb esbalaïment. Les curoses informacions que jo havia pres sobre Glendinning, me l'havien representat com immensament ric; i les sumes que fins aquí havia perdut, encara que en si fortes, no podien, jo suposava, amoïnar-lo molt seriosament, i molt menys afectar-lo d'una manera tan violenta. La idea que més naturalment se m'oferí, fou que estava retut pel vi que acabava de beure; i més aviat amb l'objecte de salvaguardar el meu caràcter als ulls dels meus companys, que no pas per un motiu menys interessat, jo anava a insistir, peremptoriament, per interrompre el jòc, quan algunes frases dites al costat meu per algú de la companyia, i

una exclamació de Glendinning evidenciant una completa desesperança, em donaren a comprendre que jo havia efectuat la seva total ruïna en circumstancies que, fent a ell un objecte de pietat per tots, l'haurien protegit àdhuc contra'ls mals oficis d'un dimoni.

Quina hauria estat la meva conducta, és difícil de dir-ho. La planyivola condició de la meva víctima havia llençat damunt de tothom un aire de tristesa embarràosa; i uns quants moments regnà un pregón silenci, durant els quals jo no podia estar-me de sentir-me formigor a les galtes sota les mirades ardents de menyspreu i de retret que m'aviaven els menys perduts de la societat. Fins confessaré que un intolerable pes d'angoixa es descarregà momentaniament del meu pit per la súbita i extraordinària interrupció que va seguir. Les amples i feixugues portes plegadices de la cambra s'obriren de bat a bat, d'un sol cop, amb una impetuositat tant vigorosa i violenta que totes les candelas de l'estada s'estingiren com per encantament. Però la llum, en morir, em permeté just de llucar que un estranger havia entrat, un home de la meva alçada més o menys, estretament embolicat dins una capa. No obstant les tenebres ara eren totals; i solament podíem sentir que ell s'estava dret enmig nostre. Abans que cap de nosaltres se retornés de l'esglai extrem on aquella rudesia ens havia llençat a tots, oïrem la veu de l'intrús.

«Gentlemen», va dir, amb un *xixueig* baix, distint, inoblidable, que penetrà el moll dels meus ossos, «Gentlemen, no faig cap excusa d'aquesta conducta meva, perquè comportant-me així, no faig sinó complir un deure. No sou, sense dubte, informats del veritable caràcter de la persona que aquesta nit ha guanyat a l'*écarté* una suma enorme a Lord Glendinning. Us vull proposar, doncs, un mitjà expeditiu i decisiu per obtenir aquesta molt necessària informació. Vulgueu examinar, a pler vostre, el forre del puny de la seva mà-

niga esquerra, i els diversos paquetets que es trobaràn dins les butxaques bastant espaioses de la seva roba de cambra brodada.»

Mentre parlava, la quietut era tant profunda que s'hauria sentit caure una agulla damunt del trespòl. En callar, se'n sortí tot-d'una, tant bruscament com havia entrat. Puc jo descriure—descriuré les meves sensacions? cal dir que jo sentia totes les horrors de l'infern? Ben segur que tenia poc temps per la reflexió. Moltes mans m'agafaren rudament i immediatament fou procurada llum. Una perquisició seguí. Dins el forre de la meva màniga foren trobades totes les figures essencials de l'*écarté*, i dins les butxaques de la meva roba, un cert nombre de paquets de cartes, facsímils de les usades en les nostres reunions, amb l'única excepció que les meves eren de les que tècnicament en diuen *arrodonides*: les «honors» són lleument convexes dels costats petits, i les cartes baixes lleument convexes dels costats grans. Gràcies a aquesta disposició, el trufat que talla, com és costum, en la llargària del paquet, talla invariablement de manera que dóna una «honor» al seu adversari; mentre que'l trufador, tallant en l'amplària, mai no donarà a la seva víctima res que s'ho valgui en el jòc.

Qualsevol esclat d'indignació m'hauria afectat menys que'l silenci desdeñós i la calma sarcàstica que acolliren aquesta descoberta.

«Mr. Wilson», digué el nostre hoste, abaixant-se per collir de sota'ls seus peus una luxosa capa de pells rares, «Mr. Wilson, això és vostre.» (El temps era fret; i, en deixar la meva estada, jo m'havia tirat sobre la meva roba del matí una capa, que m'havia llevat arribant al teatre del jòc). «Presumo que és superfluu cercar aquí (mirant els plec del vestit amb un somriure amarc) cap més prova del vostre talent. En veritat, ne tenim prou. Espero que veureu la necessitat de jaquir Oxford—en tot cas, de sortir a l'instant de casa meva.»

AGUA MINERO : MEDICINAL
NATURAL : PURGANTE

RUBINAT-LLORACH

Recomendada por las Academias de Medicina de Paris y Barcelona, etc., etc.   Diplomas y medallas de Oro

← PURGANTE SIN RIVAL EN EL MUNDO →

Combate eficazmente la constipación pertinaz del vientre, infartos crónicos del hígado y bazo, obstrucciones viscerales, desórdenes funcionales del estómago e intestinos, calenturas, depósitos biliosos, calenturas tifoideas, congestiones cerebrales, afecciones herpéticas, fiebre amarilla, escrófulas, obesidad (gordura); NO EXIGE REGIMEN NINGUNO.— Como garantía de legitimidad, zigir siempre en cada frasco la firma y fábrica del Dr. Llorach, con el esudo encarnado y etiqueta amarilla. Desconfiar de imitaciones y substituciones.

VÉNDESE EN FARMACIAS, DROGUERÍAS Y DEPÓSITOS DE AGUAS MINERALES

Administración: Calle Cortes, 648 - BARCELONA

Nadie debe estar en su casa sin una botella de agua RUBINAT-LLORACH

Rebaixat, humiliat així fins a la pols, és probable que jo hagués contestat aquest llenguatge insultant amb una violència personal immediata, si tota la meva atenció no hagués estat en aquell moment deturada per un fet de la més esbalaïdora natura. La capa que jo havia dut era d'una rara mena de pell, d'una raretat i d'un preu extravagants, és inútil dir-ho. El tall era de la meva fantàstica invenció; perquè en matèries d'aquesta frèvola natura jo era difícil fins a un gran absurde de pareneria. Doncs, quan Mr. Preston m'allargà la que havia collit de terra, vora la porta de la cambra, fou amb un esbalaïment al caire de la terror, que vaig reparar en la meva ja penjada sobre'l meu braç (on sense dubte jo l'havia posada sense adonar-me'n), i que la que m'oferia no era sinó una exacta imitació en tots els seus detalls més minuciosos. L'ésser singular que tant desastrosament m'havia descobert anava, recordo, embolicat dins una capa; i cap dels membres de la companyia no n'havia dut, sinó jo. Conservant alguna presència d'esperit, vaig pendre la que Preston m'oferia; vaig posar-la, sense que hi reparaessin, damunt de la meva; vaig sortir de la cambra amb un front resolt de desafiament; i el mateix dematí, ans de ser de dia, vaig escometre un dalerós viatge d'Oxford cap al continent, en una veritable agonia d'horror i de vergonya.

Fugia en va. El meu mal destí m'ha perseguit, triomfant, provant-me que la seva misteriosa senyoria només totjust aleshores començava. Apenes posava els peus a París, que vaig tenir un nou testimoni del detestable interès que aquest Wilson prenia en les meves coses. Els anys s'escolaren sense cap treva. Miserable!—a Roma, amb quina obsequiositat tant importuna, tant d'espectre s'interposà entre mi i la meva ambició! A Viena, també—a Berlín—i a Moscou! A ón no vaig tenir alguna amarga causa

de maleir-lo dins el meu cor? Colpit de pànic, a la fi vaig fugir de la seva inescrutable tirania, com d'una pesta; i fins al capdavall mateix de la terra *he fugit en va*.

I sempre, i sempre, en secreta comunió amb la meva ànima, jo repetia les meves preguntes: «Qui és?—d'ón ve?—i quin és el seu designi?» Però no hi trobava cap resposta. I aleshores analitzava, amb una minuciosa anàlisi, les formes, els mètodes i els trets característics de la seva vigilància impertinent. Però aquí tampoc trobava gran cosa per basar-hi assobre cap conjectura. Es certament remarcable que, en cap dels casos nombrosos que ell havia darrerament creuat el meu camí, no l'havia crenat sinó per frustrar els plans, o destorbar les accions, que, d'haver reeixit, n'hauria resultat amarg dany. Pobre justificació, en veritat, aquesta, per una autoritat tant imperiosament usurpada! Pobre indemnitat per aqueixos drets naturals del lliure albir tant toçudament, tant insolentment negats!

També jo havia estat forçat de reparar que'l meu atormentador, d'ençà d'un llarguíssim període de temps (bo i sostenint escrupulosament i amb una miraculosa destresa aquest tarannar d'arrear-se idènticament que jo), s'havia arranjat, en executar la seva variada intervenció en el meu voler, de manera que jo no veia, en cap moment, les faccions de la seva cara. Fos Wilson el que fos, això, al menys, no era sinó el gombale de l'afectació i de la follia. Podia, ell, per un instant, haver suposat que, en el meu admonestador a Eton—en el destructor de la meva honor a Oxford,—en el que esbullava la meva ambició a Roma, la meva revenja a París, la meva apassionada amor a Nàpols, o el que ell falsament apel·lava la meva avarícia a Egipte,—que en ell, el meu arxi-enemic i àvol geni, jo no reconeixeria el William Wilson dels meus dies

de col·legi,—l'homònim, el camarada, el rival,—l'odiat i temut rival de la casa Bransby? Impossible.—Però deixeu-me cuitar cap a la feresta escena final del drama.

Fins aleshores jo m'havia sotmès covardament a la seva imperiosa dominació. El sentiment de pregón respecte amb què jo solia considerar el caràcter encelat, el seny majestuós, la omnipresència i la omnipotència aparents de Wilson, afegit a una sensació com d'una mena de terror que m'inspiraven certs altres trets de la seva natura i certes arrogacions, havien aconseguit imprimir en mi la idea de la meva total feblesa i abandó, i aconsellar-me una submissió sense reserva, encara que plena d'amarga repugnància, al seu arbitrari voler. Però, en aquests darrers temps, jo m'havia donat al vi; i la seva influència enfollidora sobre'l meu temperament hereditari em feia més i més impacient de tot control. Vaig començar de murmurar,—de vacil·lar,—de resistir. I fou per ventura només fantasia meva que'm va induir a creure, que amb el créixer de la meva propia fermesa mimvava proporcionalment la del meu atormentador? Sigui com sigui, arajo començava de sentir la inspiració d'una esperança ardent, i vaig acabar nodrint dins el secret dels meus pensaments una seriosa i desesperada resolució de no sotmetre'm pus a aquest esclavatge.

Era a Roma, durant el Carnaval de 18—; jo assistia a una masquerada en el palazzo del Duc Di Broglio, de Nàpols. M'havia abandonat més lliurement que no solia als excessos del vi, i ara la atmòsfera sofocant de les sales amuniorades m'irritava insoportablement. La dificultat, a més, d'obrir-me camí través la fol·la contribuï no pas mica a enquimerar-me l'húmor; perquè jo cercava ansiosament (no diré pas per quin indigne motiu) la joveçana, la joiosa, la bella esposa del vell i xaruc Di Bro-

Editorial Ibèrica, Passeig de Gràcia, 62-BARCELONA

Obres completes

de l'Il·lm. Sr. Dr.

D. Josep Torras i Bages

Bisbe de Vich

Vuit grans volums de 400 a 500 planes cada un, amb paper luxós i refinadíssima impressió

Per subscripció, pagament a la bestreta

Preu de l'obra:

Rústega . . . . . Ptes. 35
Tela 45

Acabat el temps de la subscripció la obra valdrà

Rústega . . . . . Ptes. 45
Tela . . . . . » 50

glio. Amb una confiança massa sense escrúpols, ella m'havia assabentat per endavant el secret de la disfrega que havia de portar; i ara, acabant-la de llucar de lluy, jo tenia pressa d'arribar fins a la seva presència.—En aquest moment vaig sentir una fina mà posar-se'm a l'espatlla, i aquell inoblidable, aquell profunde, aquell maleit *xiuxiueig* dins la meua orella!

Pres d'una rabia frenètica, vaig tombar-me tot-d'una cap al que així m'havia destorbat, i el vaig agafar violentament pel coll. Anava arreat, com jo m'ho esperava, amb un vestit absolutament semblant al meu: una capa espanyola de vellut blau i entorn de la cintura un ceñidor carmesí sostenint un estoc. Una màsquera de seda negra li cobria completament la cara.

«Felló!» vaig dir, amb una veu rogallosa de rabia, i cada síl·laba que emetia semblava nova llenya a la meua furia, «felló! impostor! innoble maleit! no m'aniràs pas—no m'aniràs pas gocejant darrera fins a la mort! Segueix-me o t'atueixo aquí en aquest mateix indret!» —i vaig fer-me camí de la sala de ball cap a una petita avant-cambra adjunta,

arrocegant-lo irresistiblement amb mi.

En entrar, vaig llençar-lo furiosament lluny de mi. Anà trontollant contra la paret; vaig tancar la porta amb una fletomia, i vaig ordenar-li de desenveinar. Ell vacil·là un instant; i après, amb un lleu sospir, desenveinà en silenci i es posà en guardia.

Cert, el combat va ser breu. Jo estava exasperat per les més ferotges excitacions de tota mena, i em sentia en un sol braç la energia i el poder d'una multitud. En pocs segons vaig acular-lo per pura força contra l'empostigada, i allí, tenint-lo a mercè, li enfonsí amb una ferocitat brutal, repetidament, cop sobre cop, la meua espasa dins el pit.

En aquest moment algú va bellugar la balda de la porta. Vaig cuitar a prevenir cap intrusió, i vaig retornar immediatament cap al meu adversari moribunde. Però quin llenguatge humà pot descriure amb justesa *aquell* esglai i *aquella* horror que s'apoderà de mi a l'espectacle que veieren els meus ulls? El curt instant que jo els havia girats, havia estat suficient per produir, en aparença, un canvi material en la disposició de l'altre cap de la cambra. Un

vast mirall — en la meua confusió així m'ho semblà a la primeria—ara es dreçava allí on cap no n'apareixia abans; i, en caminar cap a ell amb una terror extrema, la meua propia imatge, però amb les faccions totes pàlides i empastifades de sang, avençà al meu encontre amb passa feble i tintinejant.

Així és com la cosa aparegué, jo dic, però no era tal. Era el meu adversari—era Wilson qui ara estava dret, davant de mi en les angunies de la seva mort. La seva màsquera i la seva capa jeien on les havia tirades, sobre'l trespol. Ni un fil en tot el seu vestit — ni una línia en totes les marcades i singulars faccions del seu rostre que no fos, en la més absoluta identitat, *meua*.

Era Wilson; però ja no parlava pus en un murmuri, tant que jo hauria pogut creure que era jo mateix que parlava quan ell me digué:

«Tu has vençut, i jo sucumbeixo. Però d'ara endavant tu també ets mort—mort al Món, al Cel i a l'esperança! En mi tu existies — i en la meua mort, veges per aquesta imatge, que és la teua, com t'ets radicalment assassinat a tu mateix.»

C. R. B. trad.

— Camiseria
i Corbateria

— Boqueria-32

:: BARCELONA ::

ESPECIALITAT —
en CAMISES a MIDA
GRAN BARATURA
— de PREUS

AIGUES MINERALS NATURALS
de la
SOCIETAT ANÓNIMA
VICHY CATALÁN

Aigues hipertermals, de temperatura 60°, alcalines, bicarbonat-sòdiques. Sense rival pel **reumatisme**, la **diabetes** les afeccions del **estómac**, **fetge**, **melsa**. Aquestes aigues, de reputació universal, no mes es venen embotellades i les botelles duen tots els distintius ab el nom de la **Societat Anònima Vichy Catalán**. Cridem la atenció dels consumidors, imolt particularment dels malalts, per tal que no es deixin sorprendre admitint com idèntiques a les nostres aigues d'altres **artificials** que s'ofereixen en aquest mercat amb noms de **fonts imaginaries** que no mes son marques de fàbrica i no fonts de origen.

DE VENTA A TOTES PARTS

Administració: **RAMBLA de les FLORS - 18-ent.º**

VIUDA DE
JOSEP RIBAS

MOBILIARIS DE LUXE
EN ESTILS CLÁSSICS I MODERNS

***

INTERIORS COMPLETS

***

SECCIÓ COMERCIAL

MOBILIARIS
EXTRAORDINARIAMENT BARATOS

***

METAL LISTERIA * LÁMPARAS

***

OBJECTES D'ART

***

PARQUETS PLEGABLES (PATENTATS)

Despatx: Plaça de Catalunya, 7
Magatzems Obradors: Consell de Cent, núm. 327

LA HISPANO SUIÇA
Fàbrica de Automòbils Espanyola

Obradors a Barcelona:
Carretera de Ribas, 279
(SAGRERA)
Telèfon 8.250

Telegrames i Telefonemes
Automòbils - BARCELONA

Sucursal a França:
Levallois Perret
(PARIS)

Chassis de turisme de 12/15, 15/20, 30/40 y 45 HP. Els mes ràpits i els mes econòmics de essència i neumàtics.

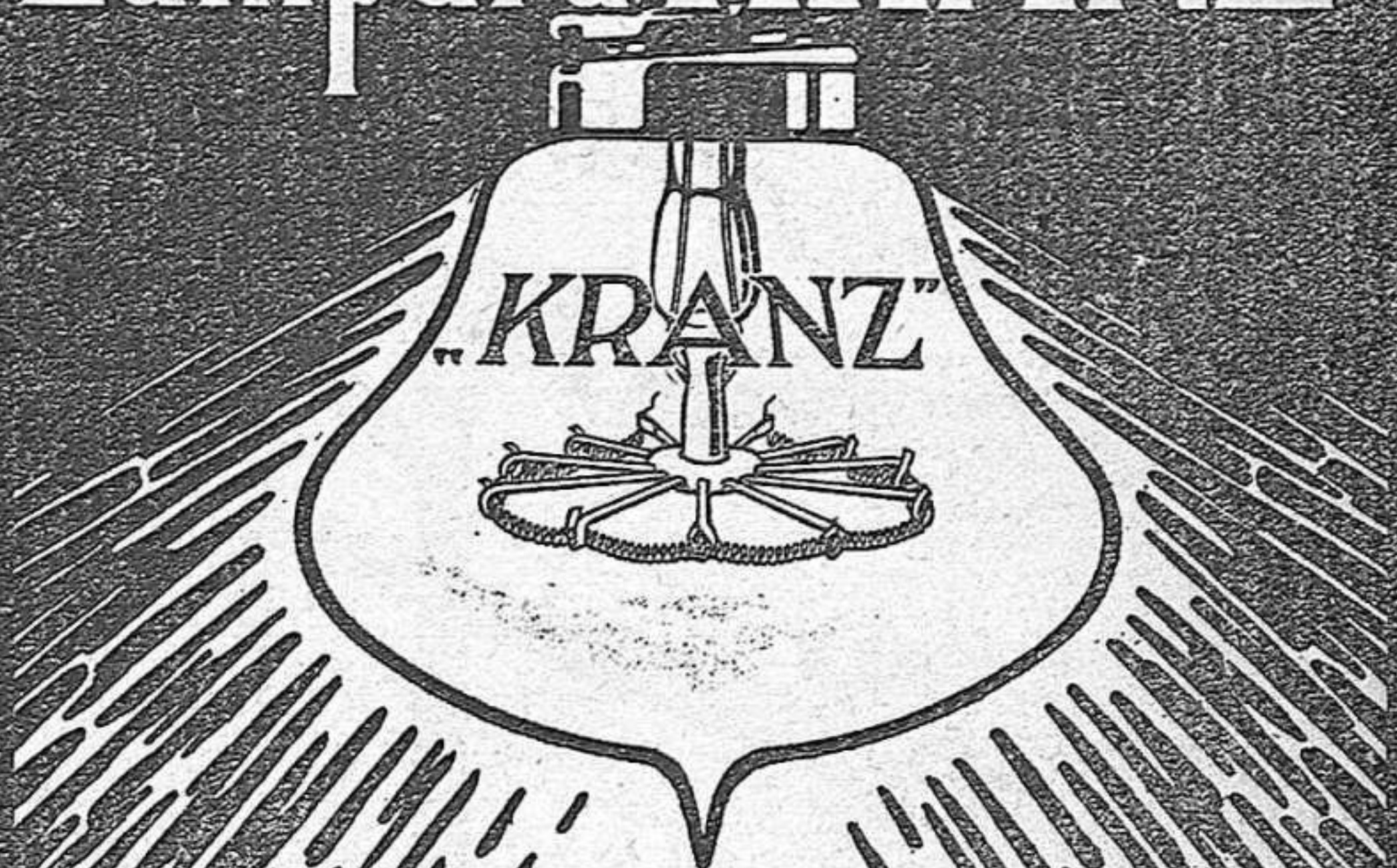
Chassis per omnibus camions, 15/20 y 30/40 HP. Pera transport de passatgers, servei de col·legis i d'hotels i ambulancies sanitaris.

Per transports de 1 1/2 i de 3 tonelades i servei de correus.

Grupes marins, de 6, 15 i 30 HP.

Per canots de recreu, transports de passatgers, serveis de pràctics de ports salvament de naufragis i auxiliars de barco de pesca.

Làmpara "KRANZ"

LLUM BLANCA COM LA DEL SOL
VERITABLEMENT INSENSIBLE A LES SOTRAGADES
LLUM CONCENTRADA SOBRE L'OBJECTE, SENSE QUE
SE'N PERDI UN SOL RAIG
FORMA ELEGANT : TAMANY REDUIT

CLAVELL GERMANS
Barcelona—Rambla de les Flors, 16 (Dipòsit)
Mataró—Biada, 5 (Fàbrica)

COMPANIA "UNIC", S. A.
—Corts Catalanes, 401—
Barcelona

CATALUNYA

REVISTA SETMANAL

3.ª ÈPOCA

REPOSICIÓN DE FOLIOS
ARCHIVO BARCELONA

1914
último de su
publicación

Any VIII - Volum VII

REPOSICIÓN DE FOLIOS
ARCHIVO BARCELONA

BARCELONA

1914

MINISTERIO
DE CULTURA

INDEX

EDITORIALS

	Núms.	Págs.		Núms.	Págs.
Presagis d'un diluvi	322	10	Decadencia	347	401
La Mancomunitat Castellana	322	10	Un homenatge armaniós	348	417
Nosaltres els modestos	324	33	Rèplica a una incomprensió	351	465
La teia ardent	325	49	Sò de ferralla	352	481
La mitja ciència	326	64	El trontoll	353	497
L'ideal republicà i Catalunya	327	81	Mereixement	354	513
Les ombres	328	97	La guerra i els provincians	355	529
El miracle de Mahoma	329	113	La dinastia eterna	357	561
Devant la desfeta	332	161	Judici catalanesc	358	577
La Bellesa i els regidors	333	177	Esforçar-se a comprendre	359	593
L'altra joventut	337	241	El soliloqui	362	641
Soliloquis d'En Lerroux	340	289	Països d'opereta	363	657
Desvetllament jaumí	342	321	Una recordança	364	673
Id. id. II	344	357	La evolució d'En Lerroux	368	738
Id. id. III	345	377	Davant el govern d'Espanya	371	785
La ciutat que frisa en nosaltres	343	337	Comiat	373	819
L'arrendatari de la moral	346	385	El nostre enterniment	272	801

COL·LABORACIO

PROSA

A

ALZINA I MELIS, Joan.			Poema de la pedra. — La Seu de Barcelona	352	488
Els pèrits mèdics en els tribunals	323	18	BUSQUETS, R.		
Id. id. id.	324	34	De la Reforma	323	17
Id. id. id.	326	66	L'esperit d'uns mots	372	806
De estadística mèdica	360	611	L'ideal	373	817
Hospitals psiquiàtrics urbans	369	755			

B

BARNILS, Pau.			CAMPS i ARBOIX, J. de		
Ara i sempre	331	146	El catolicisme i l'esperit francès	369	754
Un sàinet primitiu	339	273	CAPO, Joan.		
BELLAFLA.			Notes per a un ensaig de Pedagogia científica	326	72
Un veïnat.	365	689	Id. id. id.	333	187
L'indi i l'alemany	366	705	Id. id. id.	344	356
BELLESGUARD.			CARDO, Carles. Pvre.		
La vetlla d'En Quimet	371	797	La negació en català	364	680
BELLIDO, Jesús M. ^a Dr.			CARNER, Josep.		
La ignorància de la història	368	737	Auques i ventalls. Advertiments de l'Autor	324	37
BENET VANCELLS, Rafel.			El triomf d'En Xenius	332	162
De l'Escorial	331	147	Discurs presidencial dels Jocs florals de Lleida	342	331
BERTRAN I PIJOAN, Lluís.			Id. id. id. de Badalona	355	531
Treball d'ascensió	322	1	CASANOVAS, Martí.		
El Nou centralisme	325	51	D'Art. Valors.	324	36
L'Himne Nacional	325	56	Id. Comentarís del moment	327	85
Calma de morts	367	722	CASANOVAS, Enric.		
De l'obrer	368	745	La escola de escultura catalana	328	103
Id. id.	369	760	De doctrina estètica	342	325
Id. id.	370	779	Id. id. id.	344	362
El gest d'En Verdaguer.	370	770	Id. id. id.	345	374
BOFILL I MATAS, Jaume.			Id. id. id.	346	391
Catalunya a les Corts	334	193	CERVERA, Leandre.		
El President	338	257	Contribució al perfeccionament pedagògic	323	21
Temps de selecció	344	355	Observacions preliminars a la creació d'una Escola de Medicina Veterinària a Barcelona	351	467
El problema del Marroc	345	370	Quelcòm sobre l'Escola de Veterinària	362	643
Catolicisme pintoresc	348	424	CLIMENT, Mercé.		
L'agresió	369	750	Vivint les doctrines pedagò-		
Els neutres	370	769			
BOSACOMA, Jaume.					
El Minguijón a Barcelona. — Evolució del Jaumisme?	344	354			
BRUNET, Manel.					
L'«Objecte d'art» dels Jocs florals forans	336	234			

giques de la Doctora Montessori	344	363
COLUVI, Adela.		
Llibres pels nois!	338	262

D

DUCH, Joan.		
D'Estètica	351	473
DURAN i REYNALS, E.		
La generació dels nostres pares	375	55

E

ESTADES, Pere.		
Una ferida més a la Universitat	332	163

F

FARRAN i MAYORAL, J.		
La «Ifigenia» a l'Auditorium	330	136
De teatre català. «Patria», d'En Pous i Pagés	331	153
Id. Ço que hem perdut	332	167
La dolça Agnès, d'En Puig i Ferrater	334	199
FERRA, Miquel.		
Els Segadors	327	82
FOLCH i TORRES, Joaquim.		
L'Home i el seu paisatge	338	257
Elogi de l'ofici	351	466
Diàleg sobre la Dança	361	625
FORNELL, Josep.		
Wagner entre nosaltres	327	88
Wagner i nostre públic	328	108
Unitat ideològica de «L'Anell del Nibelung»		
«Parcival», de Wagner	329	119
Pretés misticisme del «Parcival», d'En Wagner	330	134
El mestre Pedrell. «La Cestina» i la crítica	331	161
Estudis Verdaguerians	332	168
Id. id.	334	195
Id. id.	336	227
Id. id.	337	246
Id. id.	340	295
Id. id.	341	306
Id. id.	345	370
Id. id.	346	393

G

GALVEZ, Manuel.		
Barcelona	342	329
GICH, Josep M. ^a		
La Mancomunitat i el Dret administratiu modern	325	54
De l'Assamblea de Falset.		
La política viva	340	296

H

HOMS, Eladi.		
Els visitants de ma cambra	366	712

L

L. R.		
Teatre de Natura	357	570
LOPEZ PICO, Josep M. ^a		
Moralitats	322	7
El meu cant	325	58

	Núms.	Págs.		Núms.	Págs.		Núms.	Págs.
Gloria a Mistral	335	209	Crisi	371	786	d'En Josep M. ^a de Sagarra	371	792
Notes que les agències telegràfiques no circularàn mai	356	546	Dos imperialismes	373	819	POLIT i BUXAREU, Emili.	368	746
Id. id. id.	357	563	LLIURAT, F.	362	644	La creu de Matagalls	323	19
Id. id. id.	358	578	Expansions	369	757	PUJOLS, Francesc.	334	200
Id. id. id.	359	594	La Dameta que parla i es venta	347	402	Eclecticisme de la Bellesa	343	343
Id. id. id.	360	610	LLOVERA, Pere.	349	442	L'Elías (Apa)		
Id. id. id.	361	632	La sort dels pobles i l'entusiasme creador	372	803	Exposició Maetzú. — A can Dalmau		
Id. id. id.	362	642	Els ideals			R		
Id. id. id.	363	658	Més enllà dels llibres			REVENTOS, Manuel.	325	51
Id. id. id.	364	674				La primera realització	366	711
Id. id. id.	365	690				RIBER, Llorenç.	367	727
Id. id. id.	367	722				Lliris del camp	371	789
Id. id. id.	369	755				Id. id.		
LL						Id. id.		
LLEONART, Josep.			MARTI i JULIA, Domenec.			RODES AREÑAS, Manuel.	343	348
Vides, a En Ramón Ruca-bado	322	2	Inicis catalanistes (fragment)	349	334	La millor victòria	349	434
Id. id.	323	19	MARTI SABAT, Josep.			Escoles de ciutadania		
Id. id.	324	34	Significació de la Mancomunitat	325	52	ROIG, J.		
Id. id.	326	68	MARTI MARULL, J.	336	235	La processó de Santa Cristina	350	456
Id. id.	327	84	Lletra d'un amic músic	358	587	ROSELL i VILA, M.		
Id. id.	329	114	MASERAS, A.			Excel·lència de l'instint guerrer	367	723
Id. id.	330	131	El crim d'Octavi de Romeu	325	53	La Raça catalana en la guerra europea	372	802
Id. id.	331	146	MASPONS i ANGLASELL, Francisco.			ROSELLO, Joan.		
Adhesió filial	325	50	Els delmes i primícies	332	166	La Tòfana	358	584
Llibertat!	332	162	Del món primari. — Els sistemes. — El vell	333	178	De quan era nin	360	614
Poesia moral	333	179	Id. id. La vida nova			Id. id.	363	663
Claror de dintre	334	194	MONTANER, Joaquim.			Id. id.	364	682
Dos llibres, dos móns	336	226	Juan Ruiz. — Un amigo y un libro	327	90	Id. id.	365	695
Renunciament i Mort (dels 60 als 89 anys de la vida d'En Miquel-Angel Buonarrotti, o siga de l'any 1535 al 1564)	337	245	MONTGOI, Carles de			RUCABADO, Ramón.		
Id. id. id.	338	261	La poesia, art d'eliminació	327	83	Els Papes del Renaixement III i darrer (veixis col·lecció Catalunya 1913)	322	4
Id. id. id.	339	278	MORATO, Josep.			Glosant a Maragall (A. E. Vallés)	327	82
Id. id. id.	340	297	Espanyolisme	326	66	De l'aspecte moral de la Mancomunitat	329	115
Id. id. id.	341	314	Per la dignitat de l'idioma	330	130	Vers la edat d'or	348	424
Id. id. id.	342	327	Contra Natura	336	225	Geografia Humana de Bèlgica	363	659
Id. id. id.	343	347	Per la nostra Escena. El sentit nacional	350	460	RUIZ MANENT, Josep M. ^a		
Id. id. id.	344	361	De la consciència privada en els homes públics	352	482	Fruits de joventut	326	67
Ram de primavera. — Redempció (poema) per Na Agnès Armengol de Badia.			L'esperver de la guerra	356	545	En Cambó i el problema del Marroc	342	325
Espectacles i Mitologies, per J. M. ^a López Picó	345	373	Somniant	358	578	Sense cors	350	449
Auques i ventalls, per Josep Carner	346	387	Ferocitat	360	609	Dolor que és remei	357	561
Cançons i jòcs de infants, per Joan Llongueras	346	388	MORATO, F.			La neutralitat	365	691
Els dos horitzons	347	403	Optimisme	342	330	RUYRA, Joaquim.		
La Vida del cant	348	418	MORENTE, Manuel G.			Del mal parlar	323	20
Pastoral	349	441	Introducció a la Filosofia del home que treballa y que juga	373	818	Qüestions de llenguatge. — Prendre	336	231
De Teatre	350	451	MORERA i GALICIA, M.			Id. id. Pendre	341	311
Corolari	351	472	Selecta de Sonets de Shakespeare. — Proemi de la traducció catalana	323	23	La costa brava. — Discurs	357	568
Postdata	352	488	N			S		
Tribut	353	502	NAUDEAU, Ludovic.			SAGARRA, Josep M. ^a de		
L'Heroisme de la pau	355	530	El gran somni Servo-Croata	350	450	Frederic Mistral	335	210
Assaig	356	553	O			SANS i BUIGAS, Ferràn		
Mediterrànea	357	563	OMAR i BARRERA, Claudi.			Significat de les vinentes eleccions	330	129
Lletra d'istiu (A Xenius)	354	514	L'Emili Vilanova íntim	328	102	SANS FARGAS, Albert.		
Id. II id.	358	581	P			Qüestions pedagògiques	326	73
Id. III id.	359	595	PI, Joan.			Del jòc infantil	328	99
Id. IV id.	360	616	Els nous arquitectes de la Escola Superior de Barcelona	328	98	De l'eficàcia educadora	330	131
Id. V id.	361	636	PLANA, Alexandre.			Id. id. id.	331	148
Id. VI id.	363	667	L'art d'En Pere Inglada	343	343	Id. id. id.	334	198
Id. VII id.	364	679	Esteve Monegal, escultor	346	390	Corolaris de la Doctrina pedagògica	354	519
Id. VIII id.	365	694	Un llibre d'història	350	457	SIVA, E.		
Id. IX id.	366	706	«La Merla i altres cants», poesies d'En J. Leonart	369	756	El Presupost de la ciutat de Colonia sobre el Rhin, per l'exercici 1914	328	98
Id. X id.	367	723	«Primer llibre de poemes»,					
Id. XI id.	368	745						
Id. XII id.	369	762						
Id. XIII id.	370	776						
Id. XIV id.	172	805						

	Núms.	Págs.		Núms.	Págs.		Núms.	Págs.
V.			VINARDELL ROIG, Artur.			nyança primària davant l'Estat i la Mancomunitat de Catalunya	344	358
L'ultimatum d'Austria-Hongria a Servia	352	483	L'obra poètica d'En Mistral, sa significació i sa transcendència literària	354	514	La moral i l'escola	361	627
VALLES, Emili.						MARTI SABAT, Josep.		
Cançons i jocs d'infants	353	498				Les grans ciutats en la evolució de l'història humana	339	274
VIDAL, M.						Id. id. id.	340	292
Pel nostre verb	341	305	XENIUS			PUIG i CADAVALCH, Josep.		
Els prodigis del mètode Montessori	370	771	Provença i Mistral	335	210	El sanejament de la ciutat	368	740
			Exposició Inglada	341	315	RAHOLA, Frederic.		

COL·LABORACIÓ

V E R S

ALCOVER, Joan.			PONS, Josep.			ROVIRA i VIRGILI, A.		
Dels provèrbis	327	87	Poesia rosellonesa	368	662	Necessitat de que tot nacionalisme tingui una política internacional	366	834
Beethoven	369	759	Id. id.	364	678	Id. id. id.	366	8713
CARNER, Josep.			PONS SEB, Josep.			RUBIO i LLUCH, Antò.		
Cobletes apel·lades de la veïna	324	38	L'Antòn	332	165	En Menéndez Pelayo i Catalunya	332	171
Nit de Gener a Barcelona	324	38	PUJOLS, Francesc.			Id. id. id.	333	187
L'héroie en el desert	324	38	Poesies	356	550	Id. id. id.	334	201
La paraula en el vent	345	372	Id.	357	567	Id. id. id.	337	248
CLIMENT i NOLLA, Joan.			Id.	358	582	SALVAT, Joan.		
Horaciana	360	617	Id.	359	598	Breus notícies sobre la restauració d'un clavicordi	329	120
COSTA i LLOBERA, Miquel.			Id.	360	612	TURRO, Ramón.		
A Frederic Mistral	335	219	Id.	361	634	L'estat sanitari de les aigües de Barcelona	368	739
FORTEZA, G.			RIBER, Llorenç. Pvre.					
Temes de mort	339	277	A Mistral	335	219			
LIOST, Gerau de			RUYRA, Joaquim.					
Balada del senyor Tomàs	362	648	El mar no es mou (poesia popular alemanya)	349	440			
LOPEZ PICO, Josep M. ^a			SAGARRA, Josep M. ^a de					
Espectacles i Mitologies	346	389	Eros	322	3			
Del llibre «Epigramata»	370	775	Romanç de Silvestre el be-neit	338	261			
LLEONART, Josep.			La Balada dels cants humils	341	310			
Cant de joia. — A un torrent	328	101	SITJA, Francesc.					
Recordatori. — Del maresma	328	101	Poemes	365	692			
Any nou	328	101	XII Sonets	366	709			
MARTI i MONTEYS, .			VALERI, Lluís.					
Blanés	326	68	A «La Paraula en el vent»	351	468			
Conjugals	338	261	VALLS i MARTI, Magí.					
Poemes	367	726	Nit de Sant Joan	346	388			
OMAR i BARRERA, Claudi.			Amunt, amunt!	359	597			
Auba de gloria	325	59						
Montserrat	347	404						
Pro defunctis	361	633						
PAHISSA, Jaume.								
Càntic	327	89						
PELEGRI, Geroni.								
Flors de solitud	348	420						
Id. id.	349	443						
PIJOAN, Josep.								
El Cançoner	350	455						
Id. id.	351	469						
Id. id.	352	486						
Id. id.	353	503						
Id. id.	354	517						
Id. id.	355	532						

Càtedra de llengua catalana

(extracte d'una llibreta d'apuntaments d'un dels que hi assisteixen) (1)

Morfologia	XXI	323	28
Id. id.		331	158
Id. id.		332	170

(1) Vegis la Revista de 1913.

CONFERENCIES

BADIA MALAGRIDA, Carles.			BERTRAN i PIJOAN, Lluís.			Discurs d'En Cambó en el debat polític al Congrés. Juny de 1914	347	409
Catalunya i Amèrica. Notes històriques del moviment comercial del segle XIX	324	441	Religió i Política	349	444	El Govern, el conflicte econòmic i les Zones Neutres. (Interpel·lació del senyor Cambó al Congrés Estatut de la Mancomunitat El Missatge dels Presidents	372	807
BASEDAS, Josep.			CARNER, Josep.				325	57
Casa municipal de lactància	339	283	L'èxit i la immortalitat	342	322			
BELLIDO, Jesús M. ^a			GUAL, Adrià.					
El porvenir de la Biologia experimental a Catalunya	328	104	La nostra actuació a l'Auditorium	326	761			
			JOVE i VERGES, F.					
			Les necessitats de l'ense-	327	91			

	Núms.	Págs.
de les Diputacions Catalanes	327	95
Davant de la Mancomunitat.		
— Discurs d'En Prat de la Riba	336	236
El Missatge al Rei	357	575
Una carta de Romain Rolland	358	590

	Núms.	Págs.
Un discurs de Mr. Asquith	359	606
Manifest dels intel·lectuals anglesos	365	703
Manifest del Comité d'amics de la llibertat espiritual de l'Europa	370	782

	Núms.	Págs.
A «La Dépêche» de Toluosa	359	603
Romàn JORI.		
Domingo Carles.	340	301
Luis de ZULUETA.		
Los vencedores.	333	191
De «La Vanguardia».		
El salario mínimo en Inglaterra	355	493

DE LA PREMSA

De «A B C».		
AZORIN.		
Xenius en el Ateneo	332	172
Lecciones de la Historia Francia. Derechas e izquierdas	368	747
Julio CAMBA.		
La Polonia irredenta.	362	654
Miguel S. OLIVER.		
Ante la amenaza. El sentido internacional	364	682
Guerrillas y guerrilleros	366	714
A. OSSORIO I GALLARDO.		
Neutrales, sí; inermes, no	363	669
De «Acció» de Villafranca del Panadés.		
F. CASAJUS, Pbre.		
Els Chorals de Bach en català	336	238
De «Baix Empordà».		
QUARTILLER.		
Acte de fè	324	45
De «Caras y Caretas».		
M. de UNAMUNO.		
De la cumbre al hondo	360	618
Del «Diario de Barcelona».		
Luis FOLCH.		
La policromia en la escultura	342	332
J. MARTI Y MATLLEU.		
La Sagrada Familia	327	93
De «Gent Nova» de Badalona.		
M. FOLGUERA I DURAN.		
La Patria i l'Estat	355	542
De «El Correo Catalán».		
Interview amb el Sr. Don Manuel de Bofarull sobre la Mancomunitat.	325	62
El Dr. Minguijón en Lérida	341	316
De «El Debate».		
M. de BOFARULL Y ROMANA.		
La constitución de la Mancomunidad Catalana. Sus enseñanzas.	338	266
De «El Día Gráfico».		
Gabriel ALOMAR.		
En la muerte de Mistral	335	222
Mi protesta	358	590
El alma británica	363	668
Las dos morales	369	763
Emilio JUNOY.		
De los centros políticos	326	78
La apoteosis	331	159
El gesto de Mr. Herbé	354	525
La Exposición y la guerra 1914-1917	357	574
De como hemos de ser neutrales	360	620
Carlos RAHOLA.		
La dominación francesa en Gerona	322	12
S. VINARDELL.		
Sábado de gloria. El encanto de las vísperas	337	253
La guerra gris	357	572

De «El Diluvio».		
DAIMON.		
¿Qué han de leer los niños?	327	94
La poesía y la escuela	353	510
Antonio ESCOBAR.		
El cine y la censura	352	494
I.		
Mirando a Europa	330	140
De «El Mundo Gráfico».		
M. de UNAMUNO.		
Las obras de Maragall	330	140
De «El Noticiero Universal».		
J. de la BARCA.		
Poetas jóvenes de Catalunya	359	605
De «El Poble Català».		
Una conferencia del senyor Bastardes sobre la Mancomunitat catalana	325	59
El problema del republicanisme espanyol	333	190
La primera realització.	336	239
Jaume CARNER.		
Prestams sobre fruits de la terra	360	619
Pere COROMINAS		
La decadencia de la política a Barcelona	346	396
MARIUS.		
A les joventuts violentes	338	267
R. MIQUEL I PLANA.		
La Biblioteca de Catalunya	345	380
ODISEUS.		
El Separatisme tributari	349	414
J. PEREZ JORBA.		
La victoria del Orfeo Català	348	429
Alexandre PLANA.		
Frederic Mistral	335	220
Pere de PRADES.		
La nostra Barcelona	329	126
Id. id. id.	330	139
Id. id. id.	334	204
La futura exposició.	330	141
De «El Progreso».		
A. LERROUX.		
España y la guerra internacional	354	523
De «La Cruz» de Tarragona.		
LEVISIMUS.		
Un Congreso de liturgia	354	525
De «La Defensa» de Alcoy.		
Labor regionalista	329	125
De «La Nació».		
Catalanisme econòmic.—		
El projecte de Dipòsit francs.	365	700
N.		
¿Una crisis de la conciencia ciudadana	368	749
De «La Patria».		
Partit d'israelites	349	446
De «La Publicidad».		
Jofre el taciturno	355	543

B. ARGENTE.		
Sobre la descentralización. El fracaso del Estado	326	77
Frutos del Centralismo.		
La muerte del Municipio	353	509
José ESCOFET.		
España al sol	350	361
Manuel de MONTOLIU.		
Auques i Ventalls	338	268
Miguel S. OLIVER.		
Monumentos en vida. Un rasgo insólito.	324	46
Camino de la inmortalidad. Mistral y Provenza	335	221
Después de una campaña. Explicación.	351	476
Federico RAHOLA.		
Ante la guerra. Perspectivas para España	362	652
A. RUIZ PABLO.		
El ideal nacional	365	697
Id. id.	366	718
José M.ª SALAVERRIA.		
El «Gentleman».	370	780
De «La Veu de Catalunya».		
En Mistral és mort.	334	205
El resorgir de Valencia	341	319
Els fruits de les excavacions de Empuries	342	333
Una obra meritoria i patriòtica	345	379
La qüestió sanitària	367	730
P. BARNILS.		
Herman Suchier	357	571
J. BOFILL I MATAS.		
Opuscol interessant	341	319
L'agre ibèric. Imperialisme redemptor	357	573
La lliçó de la guerra	361	636
Francesc CAMBO.		
Espanya davant la guerra europea	356	554
Josep CARNER.		
Tribut de Condol	335	223
Avui callaré vostre nom	369	366
Lluís DURAN I VENTOSA.		
Aclarint la situació	369	765
FLAMA.		
Una Masía amb saleta de piano i l'inventari de la saleta de piano	351	477
Joaquím FOLCH I TORRES.		
El Crist resucitat d'En Josep Llimona	339	284
J. MALUQUER I NICOLAU.		
Gross Barcelona. — La gran Urbs mediterrànea del pervindre	331	158
Id. id. id.	337	254
Id. id. id.	339	286
F. MASPONS I ANGLASELL.		
La inquietut jurídica. —		
Els elements il·letrats	322	11
Els tècnics	323	29
J. MORATO.		
Exposició Torné-Esquius	323	31
El pas de les Hores	344	366

	Núms.	Págs.
De poesia catalana.—Sobre Mossén Cinto	353	508
Joan PALAU VERA.		
Una visita a les «Case dei bambini» de Roma	322	13
R.		
Els socialistes i la guerra	369	764
R. RUCABADO.		
Per a després de la guerra	365	701
I. de SAGARRA I DE CASTELLARNAU.		
La creació d'un Jardí Zoològic a Barcelona	332	173
R. TURRO.		
L'Escola de Veterinaria	I II	361 638
Id. id.	III	363 671
Id. id.	IV	365 690
XENIUS.		
Glosa (comentant l'esperit de «The Times».		
Suplement dedicat a Espanya	351	476
De «Marinada» de Palamós.		
Manuel BRUNET.		
Ruta d'amor.	359	605
De «Mercurio».		
Frederic RAHOLA.		
Las Zonas Neutrales y los Puertos francos	371	812

	Núms.	Págs.
Del «Nuevo Mundo».		
Ramón PEREZ DE AYALA.		
La confianza en sí mismo	366	715
M. de UNAMUNO.		
Venga la guerra!	363	670
Nicolàs M. de URGOITI.		
«The Times». Suplemento dedicado a España	351	476
De «Patria» de Valls.		
Pere LLOBERA.		
L'home optimista	345	381
Davant de la guerra. Lo que podria fer Barcelona	355	541
De «Renaixement».		
Ciutat que t'ensenyes i fases rareses	368	750
De «Revista de Economía y Hacienda».		
J. SALAS Y ANTON.		
Por el porvenir industrial de España	366	717
De «Revista Musical Catalana».		
Lluís MILLET.		
Un clavicordi català i el clavicordista company nostre	329	122
De «Stadium».		
De un velòdromo a un Estadió	371	793
De «The Daily Mail».		
Forces en lluita	353	506

RONDALLES POPULARS

Francisco MASPONS I LABROS.			El negre	357	564
El príncep mut	346	394	L'estudiant del Rei	357	565
El bou roig	347	406	L'aigua de la vida	358	579
Sang i neu	348	418	Les aubardes	359	596
María Rosa	350	452	El brot de marduix	360	617
El romaní	351	471	Joanesques	362	649
Els fills del Rei	352	484	La Mort	363	665
Els tres estudiants	353	505	Blancaneu	363	666
La noya peix	354	519	Les tres princeses	364	684
Els tres xavos	355	539	Jordi de ReCO.		
El lleó	356	552	Es tit i sa tita	371	794

TRADUCCIONS PROSA

BIRO SAJOS.			Els fets dins el càs de M. Valdemar	337	242
El soldat grec, M. S. M. traductor	339	281	La màscara de la Mort roja	340	290
GOGOL, Nicolai V.			El barril d'Amontillado	341	307
El Revisar, comedia en 5 actes	322	7	Ombra	344	357
Trad. C. Riba Bracons	323	26	Eleonora	343	345
Id. id. id.	329	124	Silenci	346	386
Id. id. id.	331	149	El cor delator	347	407
KIRKELY, Anker.			Berenice	348	421
L'Alemanya!, l'Alemanya! C. J., traductor.	366	706	El poder de les paraules	350	458
LEOPARDI.			La caiguda de la casa Usher	353	499
Elogi dels ocells	326	70	Id. id. id.	355	536
Diàleg de Frederic Ruysch, i de les seves momies	330	137	Conversa d'Eiros i Charmion	356	547
Diàleg de Torquato i Tasso, i del seu geni familiar	339	279	La Illa de la Fada	357	568
Josep M. ^a de Sagarra, traductor.			Col·loqui de Monos i Una	359	600
MISTRAL Frederic.			El pou i el pèndol	362	646
Els sants Reis d'orient	335	215	Id. id. id.	364	675
Joan Roselló, traductor.			El retrat Oval	367	725
POE, Edgar A.			William Wilson	370	776
Histories extraordinaries.			Id. id.	371	786
Ligeia	333	180	Id. id.	373	820
Morella	336	229	Carles Riba Bracons, traductor.		
			UCELLO, Paolo.		
			De les vides imaginaries de Marcel Schwob	355	535
			J. Farran i Mayoral, traductor.		

VERS

	Núms.	Págs.
ALESANDRI.		
La gondoleta, Pau Bertràn i Bros, trad.	333	186
ASPASIA.		
Estances II. Carles Riba Bracons, traductor.	356	549
BUANORROTI, Michelangelo.		
A l'amor. — A. Tommaso Cavaliere	329	116
Josep M. ^a de Sagarra, trad.		
HORACI.		
Odes. Vicenç de Balanzó, traductor	342	324
Beatus ille... Joaquim Ruyra, traductor	343	344
Solviatur acris hiems grata vice... Ventura Gassol, traductor	347	405
MARCIAL, M. Valeri.		
La gatella de Publi — A. Liguri. Ll. Bertràn i Pijoàn, traductor	337	247
MISTRAL Frederic.		
El Pregadeu — Les noces de Fèlix Gras. María Antonia Salvà, traductor	335	214
MOSCO.		
Eros Fugitiu. J. Ruyra, traductor	349	440
ONGARO, FRANCESCO DALL.		
A Teresa. Pau Bertràn i Bros, traductor	332	164
OVIDI.		
L'Elegia. Ll. Bertràn i Pijoàn, traductor	334	197
PASCOLI, Giovanni.		
El niu. — Somni. — Lluenyana. — El Rosegó. — Amb els angels. — Vagit. — Cançó de noces.	326	69
María Antonia Salvà, trad.		
PINDAR.		
Olimpica VI. C. Riba Bracons, traductor	368	743
PRUDENCI.		
Himne en honor de Santa Eularia Màrtir. M. Costa i Llobera, traductor	324	39
TIBUL-LE, Albi.		
Qui fou primer de treure les horribles espases...	347	405
CRONIQUES BIBLIOGRÁFICA		
Obres escullides d'En Joan Sardà	330	142
Foot-ball Asociación.	335	223
CORPORATIVES		
«Associació Catalana d'Art dramàtic»	328	110
Id. id. id.	334	206
«Centre excursionista de Catalunya». Concurs d'Arquitectura	370	782
Concell d'Investigació Pedagògica. Per l'educació domèstica	342	335
De l'«Institut d'Estudis Catalans»	340	303

		Núms.	Págs.			Núms.	Págs.			Núms.	Págs.		
L'«Institut d'Estudis Catalans i el primer concurs internacional de fonètica		342	334	MÚSICA				Per la Zona Neutral		369	766		
Publicacions del «Institut Històric Arqueològic		348	331	Festa de la Música Catalana. Any IV		322	14	La epidemia tífica i la política local		367	734		
Publicacions de l'«Institut de la Llengua Catalana		349	447	«Associació Musical». Quatre concerts		325	63	De l'any 1714		330	142		
Arxius de l'«Institut de Ciències		367	735	Interessant Concert		338	271	EL segon centenari de la caiguda de Catalunya		347	415		
				L'«Associació de Música de Càmera»		348	430	Per la llibertat de la Patria		351	478		
				NECROLÒGICA				La protesta de Bèlgica		360	621		
JOCS FLORALS				L'Iscler Soler				326	75	L'esperit català i l'esperit germànic		362	654
Jocs Florals de Lleida de 1914		328	110					L'Home rule a la Cambra popular anglesa		362	655		
Id. id. de Lloret de Mar		340	302					Dos Congressos catòlics a França		333	180		
Id. id. de Olot		345	381					Un primer Congrés de fonètica		334	196		
Id. id. del «Ateneu Igualadí»		345	383					Un Congrés litúrgic a Montserrat		348	426		
Id. id. de «Lo Rat Penat» de València		345	382	VARIA				Concurs d'Historia de Catalunya		338	271		
Id. id. de Gracia i Sant Gervasi		348	427	Els nostres condidats en les eleccions legislatives d'enguany		330	143	XIII.è Curs Internacional de expansió comercial		352	491		
Id. id. de Badalona, Cardona i Sans		350	462	Les eleccions del passat diumenge i els nostres condidats triomfants		332	174	Id. id. id.		353	507		
Id. id. de Gracia		351	479	Les Joventuts polítiques i la qüestió dels Secretaris municipals		354	526	Id. id. id.		354	521		
Id. id. de La Escala		354	527	La Mancomunitat i la qüestió econòmica		354	526	Llissons de literatura catalana, Historia de Catalunya i Geografia Comercial		367	734		
Id. id. de Sant Martí		364	686	Un bell exemple		368	751	L'Escola de Bosc a Montjuic		346	397		
Id. id. de Buenos Aires		364	686					Un edifici per a teatre català		339	287		
Id. id. de Barcelona. Convocatoria.		371	799					Teatre de Naturalesa		356	558		

